

Regeringens proposition

1982/83: 83

om ändring i skatteregisterlagen (1980: 343) m. m.;

beslutad den 22 december 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås de ändringar i skatteregisterlagen (1980: 343) som behövs för ett successivt genomförande av ett nytt ADB-system för mervärdeskatt. Vidare föreslås att det centrala skatteregistret också skall få användas för riksskatteverkets tillsyn över tilldelningen av organisationsnummer.

Lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar föranleder att en del uppgifter om en enskilds skatteförhållanden bör få lämnas ut till andra. För att göra detta möjligt föreslås att sekretessen begränsas för vissa uppgifter i det centrala skatteregistret.

1 Förslag till

Lag om ändring i skatteregisterlagen (1980: 343)

Härigenom föreskrivs att 1, 5–7, 10 och 12 §§ skatteregisterlagen (1980: 343) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

För de ändamål som anges i denna paragraf skall med hjälp av automatisk databehandling föras ett centralt skatteregister för hela riket och ett regionalt skatteregister för varje län.

Registren skall användas vid beskattning för

1. samordnad registerföring av identifieringsuppgifter beträffande fysiska och juridiska personer,

2. planering, samordning och uppföljning av revisions- och annan kontrollverksamhet,

3. inkomst- och förmögenhetstaxering samt bestämmande av pensionsgrundande inkomst,

4. bestämmande och uppbörd av skatt enligt uppbördslagen (1953: 272).

Det centrala skatteregistret skall också användas för utredningar i kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet.

4. bestämmande och uppbörd av skatt enligt uppbördslagen (1953: 272) och lagen (1968: 430) om mervärdeskatt.

Det centrala skatteregistret skall också användas för utredningar i kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet och för riksskatteverkets tillsyn enligt lagen (1974: 174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

5 §

För fysisk person som är kyrkobokförd i riket skall i det centrala skatteregistret anges

1. personnummer, namn, adress, kyrkobokförings- och mantalsskrivningsförhållanden,

1. personnummer, namn, adress, civilstånd, datum för civilståndsändring, kyrkobokförings- och mantalsskrivningsförhållanden,

2. registrering enligt lagen (1968: 430) om mervärdeskatt, särskilt registrerings- och redovisningsnummer, organisationsnummer och firma,

3. förhållanden som enligt lag eller förordning skall antecknas i skattelängd,

4. registrering i sjömansregistret, tillhörighet till icke territoriell församling, tillhörighet till svenska kyrkan,

¹ Senaste lydelse 1982: 453.

Nuvarande lydelse

5. nationalitet, *civilstånd*, datum för *civilståndsändring*, antal hemmavarande barn som inte har uppnått 16 eller 18 års ålder, personnummer för make och, om samtaxering sker med annan person, personnummer för denne,

6. slag av pensionsförmån som personen är berättigad till enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, i den mån det behövs för att debitera socialförsäkringsavgift.

För person som inte har uppnått 18 års ålder skall också anges personnummer för den hos vilken personen är kyrkobokförd.

För person som inte har uppnått 15 års ålder skall införas endast uppgift om personnummer, namn och adress samt personnummer för den hos vilken personen är kyrkobokförd, om inte ytterligare uppgifter som avses i första stycket behövs för beskattning.

För person som ej är kyrkobokförd här i riket skall uppgifter enligt första, andra eller tredje stycket införas i den mån det behövs för beskattning här i riket.

Föreslagen lydelse

5. nationalitet, antal hemmavarande barn som inte har uppnått 16 eller 18 års ålder, personnummer för make och, om samtaxering sker med annan person, personnummer för denne,

6. slag av pensionsförmån som personen är berättigad till enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, i den mån det behövs för att debitera socialförsäkringsavgift.

7. slag av preliminär skatt som personen skall betala.

6 §

För juridisk person skall i det centrala skatterregistret anges organisationsnummer, namn, firma, adress, hemortskommun, registrering enligt lagen (1968: 430) om mervärdeskatt, särskilt registrerings- och redovisningsnummer samt förhållanden som enligt lag eller förordning skall antecknas i skattelängd. För dödsbo skall även dagen för dödsfallet anges.

För juridisk person och för enkelt bolag, partrederi och utländskt företags filial i Sverige skall i det centrala skatterregistret anges

1. organisationsnummer med tidpunkt för registrering och avregistrering i registret, namn, firma, adress, hemortskommun, säte och juridisk form,

2. registrering enligt lagen (1968: 430) om mervärdeskatt, särskilt registrerings- och redovisningsnummer,

3. förhållanden som enligt lag eller förordning skall antecknas i skattelängd.

För dödsbo skall även den avlidnes personnummer och dagen för dödsfallet anges.

7 §

För fysisk och juridisk person får, utöver de uppgifter som anges i 5 och 6 §§, det centrala skatter registret innehålla följande uppgifter.

1. Sådana uppgifter om ägarförhållandena i fåmansföretag som avses i 25 § 8) taxeringslagen (1956: 623).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2. Uppgifter angående avslutad revision, verkställt taxeringsbesök eller annat sammanträffande enligt 31 § 2 mom. tredje stycket taxeringslagen. För varje sådan åtgärd får anges tid, art, beskattningsperiod, skatteslag, myndighets beslut om beloppsmässiga ändringar av skatt eller underlag för skatt med anledning av åtgärden samt uppgift huruvida bokföringsskyldighet har fullgjorts.

3. Uppgift om registrering av skyldighet att betala skatt, uppgifter som behövs för att bestämma skatt enligt uppbördslagen (1953: 272) samt uppgifter om redovisning, inbetalning och återbetalning av *sådan skatt*.

3. Uppgift om registrering av skyldighet att betala skatt, uppgifter som behövs för att bestämma skatt enligt uppbördslagen (1953: 272) *och lagen (1968: 430) om mervärdesskatt* samt uppgifter om redovisning, inbetalning och återbetalning av *sådana skatter*.

4. Uppgift om maskinellt framställt förslag till sådant beslut som enligt lag eller förordning skall antecknas i skattelängd.

5. Uppgift om beslut om anstånd med avgivande av *självyklamation*, dock ej skälen för *beslutet* samt uppgift om att laga förfall föreligger för underlåtenhet att fullgöra deklarationsskyldighet.

5. Uppgift om beslut om anstånd med avgivande av *deklaration och med betalning av skatt*, dock ej skälen för *besluten*, samt uppgift om att laga förfall föreligger för underlåtenhet att fullgöra deklarationsskyldighet.

6. Administrativa och tekniska uppgifter som behövs för beskattningen.

7. Uppgifter som skall lämnas i självdeklaration i sammanställningarna för statlig och kommunal inkomstskatt samt i förmögenhetsredovisningen om skattepliktig förmögenhet.

8. Uppgift om beslut om beskattning, dock ej skälen för beslutet, samt uppgift om utmätning enligt 68 § 6 mom. uppbördslagen.

9. Uppgift om att fordran mot personen registrerats hos kronofogdemyndighet, uppgift om beslut om ackord, likvidation eller konkurs samt uppgift om betalningsinställelse.

9. Uppgift om att fordran mot personen registrerats hos kronofogdemyndighet, *uppgift om indrivningsresultat*, uppgift om beslut om ackord, likvidation eller konkurs samt uppgift om betalningsinställelse.

10. Uppgift om antal anställda och de anställdas personnummer.

11. Uppgift om telefonnummer samt särskild adress för skattsedelsförsändelse.

12. Uppgift från kontrolluppgift enligt 37 § 1–3, 3 b–3 f och 4 taxeringslagen.

13. Uppgift om beteckning, taxeringsvärde, delvärde och beskattningsnatur för fastighet som ägs eller innehas av personen, andelens storlek om fastigheten har flera ägare samt sådan uppgift om fastigheten som behövs för bedömning huruvida inkomst av fastigheten skall beräknas med tillämpning av 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) och uppgift om intäkt som har beräknats med tillämpning av nämnda lagrum.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

14. Uppgift om tid och art för planerad eller pågående revision samt beskattningsperiod och skatteslag som denna avser samt uppgift om tid för planerat taxeringsbesök eller annat sammanträffande enligt 31 § 2 mom. tredje stycket taxeringslagen.

15. Uppgift om postgiro- och bankgironummer, om personen är näringsidkare.

16. Uppgift om bruttointäkt av tjänst och dennas fördelning på olika kategorier av tjänst samt summan av avdrag från intäkten och dennas fördelning på kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats å ena sidan och övriga kostnader å andra sidan.

17. Uppgift *angående* omsättning, varulager, resultat av bruttovinstberäkning, annan beräkning av relationstal eller liknande, nettointäkt eller underskott av förvärvskälla med angivande av den del därav som belöper på delägare, skönsmåssig beräkning, belopp som under beskattningsåret har stått till förfogande för levnadskostnader, varuuttag, totala bilkostnader samt privat andel därav, bilförmån, bostadsförmån eller annan sådan förmån, avsättning till fond, investeringsreserv eller liknande, insättning på skogskonto eller liknande, nedskrivning av fordringar samt av- och nedskrivning med högsta möjliga belopp, dock endast uppgift om att här angivet förhållande föreligger och om belopp, procenttal eller årtal.

18. Uppgift från centrala bilregistret om innehav av fordon samt om fordonets registreringsnummer, märke, typ och årsmodell.

17. Uppgift om omsättning i näringsverksamhet.

18. Uppgift *angående* varulager, resultat av bruttovinstberäkning, annan beräkning av relationstal eller liknande, nettointäkt eller underskott av förvärvskälla med angivande av den del därav som belöper på delägare, skönsmåssig beräkning, belopp som under beskattningsåret har stått till förfogande för levnadskostnader, varuuttag, totala bilkostnader samt privat andel därav, bilförmån, bostadsförmån eller annan sådan förmån, avsättning till fond, investeringsreserv eller liknande, insättning på skogskonto eller liknande, nedskrivning av fordringar samt av- och nedskrivning med högsta möj-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

liga belopp, dock endast uppgift om att här angivet förhållande föreligger och om belopp, procenttal eller årtal.

19. Uppgift från centrala bilregistret om innehav av fordon samt om fordonets registreringsnummer, märke, typ och årsmodell.

10 §²

Terminalåtkomst till uppgifter i register enligt denna lag får finnas endast för de ändamål som anges i 1 § och i den utsträckning i övrigt som anges i andra—femte styckena.

Länsstyrelse och lokal skattemyndighet får ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 5 och 6 §§, 7 § 1–6 samt de uppgifter därutöver som behövs för utfärdande av skattsedel och dublettskattsedel.

Länsstyrelse och lokal skattemyndighet får vidare ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 7 § 7–15 och som hänför sig till länet.

Riksskatteverket får ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 5 och 6 §§ samt 7 § 1–15.

Kronofogdemyndighet får ha terminalåtkomst till det centrala skatteregistret i fråga om uppgifter enligt 5 och 6 §§ samt 7 § 1, 3 och 4. Kronofogdemyndighet i det län där ett mål är registrerat för exekutiva åtgärder får vidare ha sådan terminalåtkomst i fråga om uppgifter enligt 7 § 7, 8, 12 och 13. Terminalåtkomsten får avse den som är registrerad som gäldenär hos kronofogdemyndighet eller make till gäldenären eller annan som sambeskattas med gäldenären. I fråga om uppgifter enligt 7 § 1 får terminalåtkomsten avse också den som är delägare i fåmansföretag där någon som avses i tredje meningen är delägare.

12 §

Utan hinder av vad som är föreskrivet i annan lag får uppgift i register enligt denna lag om registrerads namn, personnummer, adress, civilstånd eller kyrkobokförings- och mantalsskrivningsförhållanden lämnas ut till enskild om det inte av särskild anledning kan antas

Länsstyrelse och lokal skattemyndighet får ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 5 och 6 §§, 7 § 1–6, 9, 15 och 17 samt de uppgifter därutöver som behövs för utfärdande av skattsedel och dublettskattsedel.

Länsstyrelse och lokal skattemyndighet får vidare ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 7 § 7, 8, 10–14 och 18 och som hänför sig till länet.

Riksskatteverket får ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 5 och 6 §§ samt 7 § 1–15, 17 och 18.

Utan hinder av vad som är föreskrivet i annan lag får från register enligt denna lag uppgift som avses i 5 § första stycket 1, 2 och 7 och 6 § första stycket 1 och 2 samt uppgift om slag av näringsverksamhet och om beslut om likvidation eller konkurs lämnas ut till enskild om det

² Senaste lydelse 1982: 453.

Nuvarande lydelse

att den registrerade eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Föreslagen lydelse

inte av särskild anledning kan antas att den registrerade eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968: 430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs att 21 § lagen (1968: 430) om mervärdeskatt¹ skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Lagen omtryckt 1979: 304.
Senaste lydelse av
21 § 1981: 1276
lagens rubrik 1974: 885.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Petersson, Andersson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om ändring i skatteregisterlagen (1980: 343) m. m.

1 Inledning

Det ADB-system som f. n. används på mervärdeskatteområdet utformades när mervärdeskatten infördes och har i sina huvuddrag använts sedan dess. Det har länge stått klart att ett utökat, moderniserat ADB-stöd skulle kunna effektivisera beskattningsarbetet på mervärdeskatteområdet och öka möjligheterna till ett värdefullt informationsutbyte mellan skatteförvaltningens olika enheter.

Riksskatteverket (RSV) lade i april 1981 i en rapport kallad Översyn av mervärdeskatteenheterna fram förslag till bl. a. ändrade arbetsformer och ett nytt ADB-system för länsstyrelsernas mervärdeskatteenheter. På grundval av rapporten föreslogs i budgetpropositionen 1982 (prop. 1981/82: 100 bil. 11 s. 80 ff) att ett nytt ADB-system skulle genomföras för mervärdeskatten. Riksdagen godtog förslagen under våren 1982 (SkU 1981/82: 29, rskr 1981/82: 155). Systemet skall bygga på direktminnesteknik och utformas i huvudsaklig överensstämmelse med ett av RSV redovisat alternativ som innebär att en integrering kommer att ske med de ADB-rutiner som finns för inkomst- och förmögenhetsbeskattningen.

Genomförandet av det nya systemet avses ske i etapper med början den 1 januari 1983.

RSV har genom regeringsbeslut den 2 september 1982 fått närmare direktiv för utrednings- och utvecklingsarbetet med det nya ADB-systemet. I direktiven betonas att systemutvecklingen skall ske i nära samarbete med de kommande användarna och att det fortsatta utvecklingsarbetet bör omfatta också analys av de föreslagna ändringarnas effekter på arbetsförhållanden och arbetsmiljö. Det föreskrivs vidare att genomförandet av varje etapp får påbörjas först efter beslut av regeringen, som fortlöpande

skall underrättas om systemutvecklingen. Jag räknar med att regeringen kommer att ge tillstånd beträffande den första etappen i samband med att det nya ADB-systemet författningsregleras i enlighet med vad jag i det följande kommer att föreslå.

Jag vill här nämna att jag har för avsikt att föreslå regeringen att RSV skall få i uppdrag att se över frågorna om driftsäkerhet och sekretess- och integritetsskydd i skatteförvaltningens ADB-system samt föreslå och genomföra lämpliga åtgärder.

RSV har i framställning till regeringen hemställt om de ändringar i lagregleringen av ADB-registren på skatteområdet som föranleds av det nya ADB-systemet för mervärdeskatt. Framställningen innefattar också en begäran om lagändring med anledning av nya rutiner för registerföringen av organisationsnummer. Jag avser nu att lägga fram förslag till författningsändringar i dessa hänseenden. Jag kommer även att ta upp en fråga som rör den nyligen antagna lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

2 Det nya ADB-systemet för mervärdeskatt

Det nya ADB-systemet för mervärdeskatt avses utformas i huvudsak i överensstämmelse med en av RSV angiven modell. Denna innebär i sina huvuddrag följande. Uppgifter angående mervärdeskatt förs in och lagras centralt i det av RSV förda företagsskatteregistret, som ingår i det centrala skatteregistret. Genom det terminalnät och utvecklade system för terminalhantering som redan är uppbyggt kring det centrala skatteregistret skall mervärdeskatteenheterna ha terminalåtkomst till lagrade uppgifter angående mervärdeskatt. De kan med samma utrustning även nå annan skatteinformation. Likaså kan med befintlig utrustning övriga enheter inom skatteförvaltningen som är i behov av uppgifter rörande mervärdeskatt nå dessa i den omfattning som krävs. För en del regionala bearbetningar skapas med vissa intervall ur det centrala registret för varje län en kopia med de uppgifter som hänförs till resp. län. Dessa regionala företagsskatteregister utnyttjas i allt väsentligt för statistikproduktion och i de för skatteadministrationen gemensamma planerings-, urvals- och uppföljningssystemen för kontroll.

Ett fullt utbyggt system enligt den föreslagna modellen beräknas ge inte oväsentliga direkta kostnadsbesparingar. Det kommer vidare att skapa förutsättningar för en effektivare kontrollverksamhet över hela skatteområdet och en snabbare och säkrare handläggning av skatteärendena.

Det nya systemet kräver grundliga förberedelser och skall som angavs i budgetpropositionen genomföras i etapper. Härigenom skapas en väsentlig möjlighet att successivt göra de justeringar av systemet som visar sig nödvändiga. Den första etappen avser RSV inleda den 1 januari 1983. Den

omfattar bl. a. registerföring av grunduppgifter för skattskyldiga till mervärdeskatt, rutiner för framställning av deklarationer/inbetalningskort och av påminnelser att deklarerat samt registerföring av beslut om anstånd med att lämna deklaration. De senare etapperna planeras kunna genomföras åren 1984–1986 med tyngdpunkten på år 1984. I dessa etapper ingår bl. a. funktioner för registerföring av deklarationer och likvider, framställning av preliminära beslut vid skönsbeskattning, registrering av beslut och framställning av beslutsunderlag, återbetalning, maskinella kontroller av deklarationer samt registrering av indrivningsresultat.

3 Skatteregistren

Med hjälp av ADB förs för hela landet ett centralt skatteregister och för varje län ett regionalt skatteregister. Det centrala skatteregistret finns hos RSV medan de regionala finns hos länsstyrelserna. Dessa register författningsregleras i skatteregisterlagen (1980: 343), SRL.

I 1 § SRL anges de ändamål för vilka registren skall föras. Registren skall vara ett hjälpmedel vid inkomst- och förmögenhetstaxeringen samt vid bestämmande och uppbörd av inkomst- och förmögenhetsskatt och övriga skatter enligt uppbördslagen (1953: 272). De skall också användas för bestämmande av pensionsgrundande inkomst. Registren skall även underlätta planeringen, samordningen och uppföljningen av revisions- och kontrollverksamheten på i huvudsak hela beskattningsområdet och tillhandahålla vissa basuppgifter i fråga om såväl fysiska som juridiska personer. Det centrala skatteregistret skall också användas för utredningar i kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet.

Innehållet i det centrala skatteregistret regleras i 5–7 §§ SRL.

I 5 och 6 §§ anges uppgifter som obligatoriskt skall finnas i skatteregistret för fysisk resp. juridisk person. Hit hör bl. a. identifikationsuppgifter såsom person- och organisationsnummer samt uppgifter om registrering enligt lagen (1968: 430) om mervärdeskatt, ML.

I 7 § anges i punktform de ytterligare uppgifter som får registreras i den mån det beslutas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Dessa uppgifter är bl. a. uppgifter om fåmansföretag och deras delägare (punkt 1), uppgifter om avslutad revision och verkställt taxeringsbesök (punkt 2), uppgifter i fråga om redovisning, inbetalning och återbetalning av inkomst- och förmögenhetsskatt (punkt 3), förslag till beslut som skall antecknas i skattelängd (punkt 4), beslut om anstånd med avgivande av självdeklaration (punkt 5), uppgifter som lämnas i självdeklaration i sammanställningarna för statlig och kommunal inkomstskatt samt i förmögenhetsredovisningen om skattepliktig förmögenhet (punkt 7), beslut om beskattning (punkt 8), uppgifter om att fordran mot vederbörande person finns registrerad hos kronofogdemyndighet liksom uppgifter om konkurs

m. m. (punkt 9), uppgifter från kontrolluppgifter (punkt 12), uppgifter om fastighetsinnehav (punkt 13), uppgift om planerad eller pågående revision (punkt 14), uppgift om näringsidkares postgiro- och bankgironummer (punkt 15), uppgift om bruttointäkt av tjänst och om avdrag från intäkten (punkt 16) och uppgift om kontantberäkningar, bruttonvinstberäkningar och andra beräkningar av relationstal eller liknande samt om vissa andra uppgifter som ingår i de maskinellt framställda arbetskorten för rörelsegranskningen (punkt 17).

De regionala skatteregistren får innehålla de i 5–7 §§ nämnda uppgifterna i den mån de hänför sig till länet (8 §).

Frågan om terminalåtkomst till uppgifter i skatteregistren regleras i 10 §. Utgångspunkten för regleringen är att uppgifterna får vara tillgängliga på terminal endast om behovet att snabbt och enkelt få tillgång till uppgifterna väger klart tyngre än den risk från integritetssynpunkt som terminalåtkomst anses medföra. Detta gäller särskilt i fråga om riksåtkomst. Alla de uppgifter som jag nyss nämnt utom dem i punkterna 16 och 17 har ansetts vara av den karaktären att terminalåtkomst bör kunna tillåtas. Undantaget gäller bl. a. uppgifter som ingår i de tidigare nämnda arbetskorten för rörelseidkare. Dessa kan alltså inte avläsas på bildskärm utan kan endast tas ut i läsbar form på papper.

Enligt 10 § får terminalåtkomst till uppgifter i registren finnas endast för de ändamål för vilka registren får användas; dvs. för beskattningsverksamheten och för kronofogdemyndigheternas exekutiva verksamhet. RSV får ha terminalåtkomst till större delen av det centrala skatteregistret medan länsstyrelsernas och de lokala skattemyndigheternas terminalåtkomst är mera begränsad. För länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna gäller att de via terminal får ha tillgång till samma uppgifter som RSV i den mån de hänför sig till det egna länet. De får vidare ha riksåtkomst till de flesta av de uppgifter som är av mindre integritetskänslig natur och till dem där praktiska skäl talar för detta. Riksåtkomst medges sålunda för de obligatoriska uppgifterna enligt 5 och 6 §§, för uppgifter enligt 7 § 1–6 och för de uppgifter därutöver som behövs för utfärdande av skattsedel och dubblettskattsedel.

4 Organisationsnummerregistret

Enligt lagen (1974: 174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m. fl. skall organisationsnummer fastställas för aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening, samfällighetsförening, vissa allmänna inrättningar, kommuner m. fl. RSV skall enligt 5 § i lagen utfärda anvisningar för och ha tillsynen över tilldelningen av organisationsnummer. För detta ändamål för RSV ett särskilt register över tilldelade organisationsnummer. Registret finns på RSV:s folkbokföringssektion och är tillgängligt på mikrofiche.

Registerföringen har i tekniskt hänseende lösts så att organisationsnummerregistret primärt förs som en databas hos DAFA. Registret underhålls i huvudsak med uppgifter från det centrala skatteregistret som i sin tur dagligen aktualiseras med uppgifter från de lokala skattemyndigheterna. Det hos DAFA förda registret uppdateras varannan vecka. Som ett komplement till detta finns ett magnetbandsregister som används vid framställning av mikrofiche i alfabetisk resp. numerisk ordning till RSV:s folkbokföringssektion. Nuvarande systemlösning innebär sålunda i princip att tre olika register måste hållas parallellt med samma aktualitet.

5 RSV:s framställning m. m.

RSV har i en framställning till regeringen angett vilka uppgifter avseende mervärdeskatt som bör registreras i skatteregistren och vilka som bör omfattas av terminalåtkomst.

Enligt RSV:s mening bör i det centrala skatteregistret lagras grunduppgifter för registerföringen såsom tillägsnummer (identifiering av förvärvskälla), koder för redovisningsmetod och redovisningsperiod, uppgift om tidigare registrering under särskilt registreringsnummer och särskild benämning av förvärvskälla för att särskilja en persons olika verksamheter. Där bör vidare lagras uppgifter som behövs för att bestämma mervärdeskatten, uppgifter om redovisning, inbetalning och återbetalning av mervärdeskatt, uppgifter om beslut om beskattning samt uppgifter om anstånd med betalning och med avlämnande av deklaration. RSV anser vidare att skatteregistret skall innehålla, förutom uppgift om att fordran överlämnats till kronofogdemyndigheten för indrivning, uppgift om resultatet av kronofogdemyndighetens indrivningsåtgärder. Den senare uppgiften är enligt verkets mening av väsentlig betydelse för att bredda beslutsunderlaget vid t. ex. skönsbeskattning och helt nödvändig för att kunna utforma ett rationellt system för återbetalning av skatt. Detta gäller inte bara mervärdeskatt utan även andra skatte- och avgiftsslag.

RSV har framhållit att terminalåtkomst är nödvändig för alla de mervärdeskatteuppgifter som lagras i ADB-systemet. Terminalåtkomst till uppgifter i deklarationer och uppgifter om betalning och indrivningsresultat behöver av kontrollskäl finnas över länsgränserna, eftersom en person kan vara registrerad till mervärdeskatt i flera län och dessutom kanske taxeras i annat län än det där han är registrerad. Terminalåtkomsten till uppgifter om beskattningsbeslut kan dock begränsas till det län där beslutet meddelats.

RSV har vidare föreslagit att terminalåtkomsten utvidgas beträffande vissa taxeringsuppgifter, nämligen de uppgifter om omsättning, bruttovinst, nettointäkt, förmåner etc. som i dag enligt 7 § 17 SRL får registreras i skatteregistren men till vilka terminaltillgång inte har medgetts. RSV har

framhållit att terminalåtkomst till dessa uppgifter är av väsentlig betydelse bl. a. för kontroll av mervärdeskatt. Åtkomsten har bedömts kunna begränsas till länsåtkomst med undantag för uppgift om omsättning.

I fråga om registerföringen av organisationsnummer har RSV anfört att den nuvarande systemlösningen och det mellan RSV och DAFA delade ansvaret medfört förseningar i registreringen och bristande överensstämmelse mellan registren. RSV har föreslagit att det centrala skatteregistrets användning utökas så att registerföringen hos DAFA kan slopas. För att möjliggöra detta behöver ytterligare några identifieringsuppgifter tillföras det centrala skatteregistret.

Datainspektionen har efter remiss avgett yttrande över RSV:s framställning. Inspektionen har inte haft något att erinra mot förslagen om registerinnehåll och terminalåtkomst.

6 Föredragandens överväganden

Skatteregistrens ändamål

Skattemyndigheternas tillgång till modern ADB-teknisk utrustning har gjort det möjligt att på ett annat sätt än tidigare rationalisera och effektivisera beskattningsarbetet, bl. a. genom att ersätta rutinbetonade manuella arbetsuppgifter med maskinella bearbetningar och genom att ge bättre underlag inte minst för skattekontrollen. Utvecklingen av ADB-stödet har kommit längst i fråga om taxering, uppbörd och kontroll av inkomst- och förmögenhetsskatt.

Det är angeläget att de vinster som ett modernt ADB-system kan ge utnyttjas också på andra områden. Detta gäller särskilt för mervärdeskatten, där ett utökat, tidsenligt ADB-stöd skapar förutsättningar för en avsevärd förbättring av framför allt administrationen och kontrollen.

Till det ADB-system som utformats för inkomst- och förmögenhetsbeskattningen hör ett företagsskatteregister som ingår i det centrala skatteregistret. Företagsskatteregistret, som ännu inte är fullt utbyggt, planeras innehålla uppgifter om alla juridiska personer och om fysisk person som är införd i handelsregistret, är registrerad till mervärdeskatt, är arbetsgivare, har inkomst av jordbruk eller rörelse, är delägare i fåmansföretag eller är föremål för revision. Registret ger förutsättningar för ett enkelt informationsutbyte mellan skatteförvaltningens olika enheter. Genom att tillföra detta register uppgifter angående mervärdeskatt skulle möjligheterna till ett effektivt samarbete mellan de olika funktionerna för inkomstskatt och mervärdeskatt klart förbättras.

Det finns sålunda all anledning att införa ett ADB-system för mervärdeskatt i enlighet med den anvisade modellen. Innehållet i och användningen av det nya systemet bör därvid enligt min mening styras av de regler om registrering av skatteuppgifter – SRL – som gäller för motsvarande system i fråga om inkomst- och förmögenhetsskatt.

RSV:s förslag till en ändrad systemlösning för registerföringen av tilldelade organisationsnummer innebär i huvudsak att det centrala skatteregistret skall vara det enda ADB-register som innehåller fullständiga, aktuella uppgifter rörande organisationsnummer. Detta har redan i dag en viktig roll vid registerföringen. Flertalet av de uppgifter som löpande måste tillföras organisationsnummerregistret levereras genom skatteregistret som innehåller – och som för registrets samordningsfunktion inom beskattningsområdet måste innehålla – i huvudsak all den information som behövs för denna verksamhet. Det ter sig därför naturligt att förenkla de nuvarande rutinerna genom att i det centrala skatteregistret lagra de ytterligare uppgifter som behövs för att detta skall kunna utgöra underlag för ett komplett organisationsnummerregister.

Mot bakgrund härav och eftersom den föreslagna konstruktionen innebär kostnadsbesparingar bör RSV ges möjlighet att på angivet sätt förändra registerföringen av organisationsnummer.

Den utökade användning av det centrala skatteregistret som avses bli genomförd i fråga om mervärdeskatt och organisationsnummer innebär att ändamålet med registret kommer att utvidgas. Detta bör komma till uttryck i 1 § SRL.

Jag föreslår därför att i andra stycket av 1 § tas in en bestämmelse om att registren också skall användas vid beskattning för bestämmande och uppbörd av skatt enligt ML. I tredje stycket bör anges att det centrala skatteregistret skall användas för RSV:s tillsyn över tilldelningen av organisationsnummer.

Skatteregistrens innehåll

I skatteregistren måste självfallet införas de uppgifter om mervärdeskatt som erfordras för att ADB-tekniken skall kunna utnyttjas på ett effektivt och rationellt sätt. Registrering bör därför ske av uppgifter som behövs för bestämmande och uppbörd av mervärdeskatt. Bestämmelsen i 7 § 3 som f. n. reglerar registerinnehållet beträffande fastställande och uppbörd av skatt enligt uppbördslagen bör avfattas så att den omfattar också mervärdeskatt. Vidare bör registrering ske av uppgift om beslut om anstånd med avgivande av deklaration och med betalning av skatt (punkt 5), uppgift om beslut om beskattning (punkt 8) och uppgift om att fordran mot personen finns registrerad hos kronofogdemyndighet (punkt 9). Det bör också vara möjligt att ta in uppgift om resultatet av kronofogdemyndighets individsåtgärder. Uppgiften behövs framför allt för att man skall kunna förenkla förfarandet vid återbetalning av skatt.

För att den ADB-mässiga registerföringen av organisationsnummer skall kunna begränsas till i stort endast det centrala skatteregistret måste där lagras samtliga de uppgifter som behövs för tillsynen över tilldelningen av sådana nummer. Det bör därför föreskrivas i 6 §, där de obligatoriska uppgifterna anges, att organisationsnummer skall anges med tidpunkt för

registrering och avregistrering i registret och med uppgift om säte och juridisk form. Enligt min mening bör paragrafen, som f. n. avser endast juridisk person, vidare avfattas så att också enkelt bolag, partrederi och utländskt företags filial i Sverige omfattas. I 6 § bör dessutom när det gäller dödsbon anges att uppgift om den avlidnes personnummer skall registreras. Slutligen föreslår jag den redaktionella ändringen att paragrafen för överskådlighetens skull delas in i punkter.

Terminalåtkomst

Som jag tidigare har framhållit bör terminalåtkomst till uppgifter i skateregistren medges endast i den mån behovet att snabbt och enkelt få tillgång till uppgifterna väger tyngre än den risk från integritetssynpunkt som terminalåtkomst anses medföra.

Inom de flesta av mervärdeskatteenheternas funktioner finns ett stort behov av att snabbt få tillgång till registrerade uppgifter om mervärdeskatt. Ett sådant rationellt utnyttjande av terminalsystemet utgör en stor del av de rationaliseringsvinster som det nya systemet avses ge.

Terminalåtkomst till uppgifter om mervärdeskatt bör tillåtas i huvudsak i samma utsträckning som f. n. gäller beträffande uppgifter om direkt skatt. Terminaltillgång med riksåtkomst bör alltså finnas till de grunduppgifter för registerföringen som avses i 5 och 6 §§, till deklarations- och betalningsuppgifterna i 7 § 3 och till anståndsuppgifterna i 7 § 5. Praktiska skäl talar för riksåtkomst via terminal också till uppgifterna om indrivningsresultat i 7 § 9 och om näringsidkares postgiro- och bankgironummer i 7 § 15. Riksåtkomst är här motiverad eftersom en person kan vara registrerad till mervärdeskatt i flera län. Något större behov av riksåtkomst till de uppgifter om beslut om beskattning som avses i 7 § 8 torde däremot inte föreligga.

Terminalåtkomst medges inte f. n. till de särskilda taxeringsuppgifterna rörande rörelseidkare m. fl. om omsättning, bruttovinst, nettointäkt m. m. (7 § 17). Dessa uppgifter har i avvaktan på det nya ADB-systemet för mervärdeskatt hittills lagrats åtskilda från övriga företagsskatteuppgifter på magnetband, varför terminalåtkomst av tekniska skäl inte heller har varit genomförbar.

Ett väsentligt syfte med det nya systemet är att förbättra möjligheterna till ett enkelt informationsutbyte mellan skatteförvaltningens olika enheter. För att detta utbyte skall bli smidigt krävs att de särskilda taxeringsuppgifterna tekniskt integreras med övriga företagsskatteuppgifter och att de hålls tillgängliga via terminal. En snabb åtkomst till sådana uppgifter skulle i hög grad underlätta beskattningsarbetet inte minst på mervärdeskatteområdet. Den skulle ge ett bredare beslutsunderlag t. ex. vid granskningen av deklarationerna med deras begränsade innehåll, vid skönsbeskattningen i avsaknad av deklaration och vid urval av skattskyldiga för revision. Med terminalåtkomst skulle även det tidsödande arbetet med

rekvirering och eftersökning av inkomstdeklarationer ofta kunna undvikas, eftersom uppgifter om omsättning, bruttovinst, resultatet av kontantberäkningar etc. kan vara tillräckliga som underlag för ställningstagande till om ytterligare kontrollåtgärder är nödvändiga. Jag föreslår därför att de uppgifter som avses i 7 § 17 görs tillgängliga via terminal. Omsättningsuppgiften är särskilt värdefull. Denna bör därför omfattas av riksåtkomst. Beträffande de andra uppgifterna i punkt 17 torde länsåtkomst vara tillräcklig.

Vad jag nu föreslagit avser terminalåtkomst för skattemyndigheterna, dvs. RSV, länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna. Även kronofogdemyndigheterna har emellertid terminaltillgång till vissa uppgifter i det centrala skatteregistret. Denna registeråtkomst utgör ett betydelsefullt underlag för kronofogdemyndigheternas utredning och slutliga bedömning av gäldenärens betalningsförmåga och myndigheternas val av indrivningsåtgärd. Genom terminalåtkomst till uppgifter om mervärdeskatt underlättas kronofogdemyndigheternas arbete och den bör därför gälla även dessa uppgifter. Någon justering av åtkomstbestämmelserna i 10 § behövs inte för att kronofogdemyndigheterna skall få denna terminaltillgång.

Jag har föreslagit att 7 § 9 som avser mål som lämnats för indrivning till kronofogdemyndighet samt ackord, likvidation, konkurs och betalningsinställelse utökas med uppgift om indrivningsresultat och att skattemyndigheterna ges riksåtkomst till dessa uppgifter. Något behov för kronofogdemyndigheterna av terminalåtkomst till dessa uppgifter via skatteregistret torde inte finnas. Jag är därför inte f. n. beredd att låta kronofogdemyndigheternas terminalåtkomst omfatta 7 § 9.

Utlämnande m. m.

I 12 § föreskrivs att uppgift i skatteregister om en registrerads namn, personnummer, adress, civilstånd eller kyrkobokförings- och mantals-skrivningsförhållanden får – utan hinder av vad som är föreskrivet i annan lag – lämnas ut till en enskild om det inte av särskild anledning kan antas att den registrerade eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs. Detsamma gäller enligt 21 § ML i fråga om uppgifter i de nuvarande mervärdeskatteregistren om en registrerads registreringsnummer, namn, adress, firma och verksamhet. Dessa bestämmelser utgör undantag från det absoluta sekretesskydd som i princip råder inom skatteverksamheten.

Bestämmelsen i 12 § har motiverats med att skattemyndigheterna med hjälp av ADB-terminaler snabbt bör kunna lämna bl. a. vissa uppgifter som arbetsgivarna behöver för uppbördsarbetet och att samma slags uppgifter har det svagare sekretesskyddet när det förekommer i folkbokföringsverksamheten. Undantaget i 21 § ML har tillkommit för att göra det möjligt t. ex. för någon som överväger att anlita en entreprenör att kontrollera om denne är registrerad som redovisningsskyldig till mervärdeskatt.

Eftersom det centrala skatteregistret i det nya systemet skall innehålla

uppgifter om mervärdeskatt, bör också av SRL framgå att ett utlämnande kan få ske av de uppgifter som avses i 21 § ML. Detta bör komma till uttryck i 12 § SRL. Där bör dessutom anges att utlämnande kan ske av uppgifter som rör registerföringen av organisationsnummer. Hit hör inte bara identifikationsuppgifter som t. ex. namn och säte utan också uppgifter om beslut om konkurs eller likvidation. Även uppgift om dagen för civilståndssändring bör anges. Vidare bör paragrafen utformas så att uppräknningen av de skilda uppgifterna kan bli enklare.

Jag vill här också ta upp en fråga som rör den av riksdagen nyligen antagna lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar. Enligt lagen skall en uppdragsgivare i vissa fall vid utbetalning av ersättning på grund av ett uppdrag göra avdrag med 50 % av ersättningen och betala in det innehållna beloppet till länsstyrelsen. Avdragsskyldighet föreligger inte bl. a. om uppdragstagaren är fysisk person och betalningen erläggs mot faktura som innehåller uppgift om uppdragstagarens namn och personnummer, ersättningens storlek samt uppgift om att uppdragstagaren är skyldig att betala preliminär B-skatt. Uppdragsgivaren kan göras betalningsskyldig för det belopp han underlåtit att innehålla och kan även ådömas böter. En uppdragsgivare som vill kontrollera huruvida uppdragstagaren skall betala preliminär A-skatt eller B-skatt bör självfallet kunna få upplysningar om detta hos skattemyndigheterna.

Uppgift om vilket slag av preliminär skatt som en fysisk person skall betala finns lagrad i det centrala skatterregistret. Uppdragsgivarnas behov av att på ett enkelt sätt få denna information bör därför kunna tillgodoses genom att information lämnas ut från registret. I den mån de aktuella uppgifterna inte kan hänföras till beskattningsbeslut, som enligt 9 kap. 1 § sekretesslagen (1980: 100) är offentliga, råder sekretess, varför ett utlämnande till enskilda i dessa fall förutsätter att sekretessen begränsas. Något skäl för att bibehålla sekretessen för dessa uppgifter har jag inte funnit. Jag föreslår därför att 12 § SRL avfattas så att uppgift om det slag av preliminär skatt som fysisk person skall betala får lämnas ut till enskilda i samma utsträckning som gäller för uppgift om att någon är registrerad till mervärdeskatt. Jag föreslår vidare att det i 5 § uttryckligen anges att det centrala skatterregistret skall innehålla uppgift om vilket slag av preliminär skatt som fysisk person skall betala.

Som jag tidigare har nämnt, skall det centrala skatterregistret innehålla uppgift om registrering enligt ML. Sådana uppgifter ingår fr. o. m. år 1981 i företagsskatter registret. Med hänsyn härtill finns det inte längre något behov av föreskriften i 21 § första stycket ML, enligt vilken varje länsstyrelse skall föra register över dem som har registrerats inom länet. Denna bestämmelse bör därför utgå. Detta bör också gälla utlämnadeföreskriften i paragrafens andra stycke som jag föreslagit skall överföras till 12 § SRL.

De bestämmelser som meddelats genom SRL är enligt regeringsformen

inte av det slaget att de kräver lagform. Ändringen i ML är, som jag nämnt ovan, av rent teknisk natur. Lagrådets yttrande erfordras därför enligt min mening inte över de nu framlagda ändringsförslagen.

7 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta inom budgetdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980: 343),
2. lag om ändring i lagen (1968: 430) om mervärdeskatt.

8 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

